

**Analiza cen usług dostępu
szerokopasmowego świadczonych przez
operatorów we własnych sieciach oraz w
ramach umów BSA/LLU**

Kwiecień 2009

WSTĘP.....	3
1. OFERTY OPERATORÓW WE WŁASNYCH SIECIACH STACJONARNYCH.....	4
TELEKOMUNIKACJA POLSKA S.A.....	4
ASTER SP. Z O.O.	6
VECTRA S.A.....	7
UPC SP. Z O.O.	8
NETIA S.A.....	9
DIALOG S.A.	10
MULTIMEDIA POLSKA S.A.	11
2. PORÓWNANIE OFERT DOSTĘPU SZEROKOPASMOWEGO DO SIECI INTERNET OFEROWANYCH PRZEZ TP S.A. I OPERATORÓW ALTERNATYWNYCH WE WŁASNYCH SIECIACH.....	12
3. OFERTY OPERATORÓW NA PODSTAWIE UMÓW BSA PODPISANYCH Z TELEKOMUNIKACJĄ POLSKĄ S.A.....	14
NETIA S.A.....	14
DIALOG S.A.	15
GTS ENERGIS SP. Z O.O.....	16
PTK CENTERTEL SP. Z O.O.	17
PTC SP. Z O.O.....	18
4. PORÓWNANIE OFERT DOSTĘPU SZEROKOPASMOWEGO DO SIECI INTERNET OFEROWANYCH W RAMACH USŁUGI BSA NA ŁĄCZACH TP S.A.	19
5. CENY DOSTĘPU SZEROKOPASMOWEGO W POLSCE NA TLE INNYCH KRAJÓW UE	22
WNIOSKI	23

Wstęp

Niniejsza analiza jest kolejną analizą powstałą na potrzeby porównania poszczególnych ofert usług dostępu do Internetu szerokopasmowego świadczonych przez Telekomunikację Polską S.A. oraz operatorów alternatywnych. Prezes UKE, cyklicznie, co pół roku przygotowując takie zestawienie ma na celu ułatwienie konsumentom porównania najpopularniejszych ofert.

Dane dotyczące usług analizowanych podmiotów pochodzą z cenników zamieszczonych na stronach internetowych operatorów. W niniejszej analizie zostały omówione i porównane oferty: TP S.A., Netii S.A., GTS Energis Sp. z o.o., Dialog Telecom S.A., UPC Polska Sp. z o.o., Vectry S.A., Aster Sp. z o.o. oraz spółki Multimedia Polska S.A. Spółki te są obecne na obszarze kraju obejmującym znaczną liczbę ludności a więc porównanie ich ofert powinno pomóc jak największej liczbie klientów. Jednakże należy już na wstępie zaznaczyć, iż w Polsce funkcjonuje ponadto ok. 3500 lokalnych dostawców Internetu (ISP), których oferta może stanowić opłacalną alternatywę dla ofert promocyjnych opisanych w niniejszej analizie operatorów. Ponieważ w każdym województwie można znaleźć nawet kilkuset działających małych operatorów, osoba planująca nabycie usług dostępu do sieci Internet powinna zainteresować się również lokalną ofertą, która niejednokrotnie może być lepiej dostosowana do jego potrzeb. Aby pomóc skomunikować lokalny popyt i podaż na usługi szerokopasmowe Prezes UKE udostępnił mapy popytu dla usług stacjonarnego szerokopasmowego Internetu (zwane także mapami białych plam, mapami zasięgu, dostępne przez stronę: www.mapa.uke.gov.pl). Mapy te mają wszystkim zainteresowanym pomóc uzyskać szczegółowe informacje o istniejących na obszarze ich zamieszkania możliwościach w zakresie dostępu do stacjonarnego, szerokopasmowego Internetu, przybliżyć ofertę lokalnych ISP potencjalnym klientom, jak również mają posłużyć samym operatorom telekomunikacyjnym do rozpoznania poziomu popytu na te usługi i podjęcia procesów inwestycyjnych na obszarach, gdzie ten popyt jest zgłaszany.

Patrząc na oferty największych (pod względem liczby użytkowników i zasięgu) operatorów, można zauważyć, iż świadczą oni użytkownikom końcowym usługi dostępu do sieci Internet na dość podobnych warunkach. Standardem jest obecnie stosowanie dużych upustów cenowych lub zawieszenie płatności na okres kilku miesięcy, po czym dopiero następuje okres płatny lub podniesienie ceny abonamentu. Prawie wszyscy operatorzy, którzy rozpoczęli świadczenie usługi dostępu szerokopasmowego stosują te same okresy obowiązywania umów tj. 12, 24 i 36 miesięcy lub na czas nieokreślony oraz oferują usługi o takich samych parametrach przepustowości 512 kbit/s, 1 Mbit/s, 2 Mbit/s i 6 Mbit/s. Wyjątkiem jest tu Netia S.A. oraz operatorzy telewizji kablowych Aster Sp. z o.o. i UPC Sp. z o.o. oferujący inne pośrednie przepływności, od 756 kbit/s do 20 Mbit/s. O ile nie wskazano inaczej, przedstawione w dalszej części analizy oferty poszczególnych operatorów obowiązywały na dzień 3 kwietnia 2009 r.¹

Operatorzy wychodząc naprzeciw zróżnicowanym oczekiwaniom klientów oferują swoje usługi w wielu wariantach dzięki czemu na rynku znajdziemy oferty od 128 kbit/s do 20 Mbit/s dla bardziej wymagających użytkowników pragnących skorzystać z wielu dodatkowych usług, takich jak telewizja IP, możliwość szybkiego ściągania czy wymiany plików multimedialnych. Obecnie coraz bardziej popularne stają się usługi double i triple play, które przestają być już tylko domeną operatorów telewizji kablowych.

Operatorzy alternatywni na własnej infrastrukturze sieciowej mają dużo większe możliwości stworzenia oferty, która by w najpełniejszy sposób spełniała wymaganiom klientów. Jak

wynika z poniższej analizy ceny tychże operatorów są tańsze od aktualnej promocji TP S.A. „Bezpieczny Internet” od 4 do 46%.

Dzięki funkcjonowaniu oferty ramowej BSA² i LLU³ operatorzy alternatywni mają także możliwość dotarcia do klientów nie będących bezpośrednio podłączonymi do ich sieci. I tutaj firmy starają się uatrakcyjnić swoje usługi w stosunku do oferty operatora zasiedziałego a klient zgłaszający się do takiego operatora może liczyć na cenę mniejszą od aktualnej oferty promocyjnej TP S.A. „Bezpieczny Internet” od 4 do 25%.

Jak wynika z poniższej analizy, ceny w Polsce są jednymi z najniższych w Europie. Pomimo tego, badanie przeprowadzone przez firmę Indicator na zlecenie UKE pokazuje, że Polacy nadal uważają usługę dostępu do Internetu za drogą. Średnia kwota jaką respondenci podawali za akceptowalną wyniosła 52 zł i oscylowała ona w granicach ceny za dostęp do Internetu o przepływności 1 Mbit/s.

Poniżej zestawione zostały aktualne oferty poszczególnych operatorów świadczących dostęp do sieci Internet na własnych łączach (część 1). Z kolei część 3 analizuje oferty operatorów świadczone na bazie hurtowej usługi BSA i LLU a więc usług, które są świadczone przez operatorów alternatywnych ale na bazie sieci TP S.A. W drugiej i czwartej części zaprezentowane zostały wyliczenia pokazujące o ile te oferty różnią się od oferty operatora zasiedziałego. Na zakończenie zestawione zostały ceny dostępu do sieci Internet w Polsce i w pozostałych krajach UE.

1. Oferty operatorów we własnych sieciach stacjonarnych

Telekomunikacja Polska S.A.

Wprowadzona z dniem 1 kwietnia 2009 roku promocja o nazwie „Bezpieczny Internet” obowiązuje do 31 września 2009 roku i dotyczy usługi o przepływnościach 256, 512, 1024, 2048, 6144 kbit/s, w ramach której możliwe jest podpisanie umowy na okres 12, 24 lub 36 miesięcy. Promocja kierowana jest do nowych klientów oraz tych, którzy chcą przedłużyć na kolejny okres usługę neostrady tp. Opłata aktywacyjna została obniżona do kwoty 12 zł z VAT przy podpisaniu umowy na 24 lub 36 miesięcy oraz 49 zł z VAT przy zawarciu umowy na 12 miesięcy.

W ramach promocji klient otrzymuje bezpłatny pakiet antywirusowy „e-bezpieczeństwo” firmy McAfee. W zależności na jaki okres podpiszemy umowę z TP S.A. otrzymamy:

- pakiet standardowy (umowa na 12 miesięcy);
- pakiet plus (umowa na 24 miesiące);
- pakiet max (umowa na 36 miesięcy).

Warto zwrócić uwagę, że w ramach oferty na 36 miesięcy dostępne są tylko dwie przepływności, 256 kbit/s i 6 Mbit/s.

² Oferta ramowa BSA - określa ramowe warunki dostępu telekomunikacyjnego w zakresie usługi dostępu szerokopasmowego, w tym usługi szerokopasmowej transmisji danych

³ Oferta ramowa LLU – określa ramowe warunki umów o dostępie do lokalnej pętli i podpętli abonenckiej i związanych z nim udogodnień w zakresie dostępu pełnego i współdzielonego

Tabela 1. Miesięczne opłaty abonamentowe dla usługi neostrada tp w promocji „Bezpieczny Internet”, ceny w zł z VAT, okres umowy podany w miesiącach

Okres umowy	Opcja usługi				
	256 kbit/s	512 kbit/s	1 Mbit/s	2 Mbit/s	6 Mbit/s
12	49,00	54,00	64,00	79,00	124,00
24	39,00	54,00	64,00	79,00	124,00
36	0	54,00	64,00	79,00	124,00

Źródło: opracowanie własne UKE na podstawie cennika operatora

Kolejną ofertą promocyjną TP S.A. jest promocja o nazwie „Bezpieczny Internet z liveboxem”, która obowiązuje od 1 kwietnia 2009 roku do 30 września 2009 roku. W ofercie, w ramach której istnieje możliwość podpisania umowy na 12 lub 24 miesiące, dostępne są cztery przepływności: 512, 1024, 2048 i 6144 kbit/s. Promocja kierowana jest do nowych klientów oraz tych, którzy chcą przedłużyć na kolejny okres usługę neostrady tp. Opłata aktywacyjna została ustalona w wysokości 12 zł z VAT przy podpisaniu umowy na 24 miesiące oraz 49 zł z VAT przy umowie na 12 miesięcy.

Tabela 2 Miesięczne opłaty abonamentowe dla usługi neostrada tp w promocji „Bezpieczny Internet z liveboxem”, ceny w zł z VAT, okres umowy podany w miesiącach

Okres umowy	Opcja usługi			
	512 kbit/s	1 Mbit/s	2 Mbit/s	6 Mbit/s
12	59,90	69,90	89,90	129,90
24	59,90	69,90	89,90	129,90

Źródło: opracowanie własne UKE na podstawie cennika operatora

Od 27 października 2008 roku do 30 kwietnia 2009 roku Telekomunikacja Polska S.A. wprowadziła również na rynek ofertę o nazwie „Promocja pakietowa Internet z telewizją”. W ofercie dostępne są trzy przepływności 512, 1024 i 2048 kbit/s, w ramach których możemy podpisać umowę na 12 lub 24 miesiące. Promocja kierowana jest do nowych jak i posiadających już usługę neostrada tp klientów. Opłata aktywacyjna została ustalona w wysokości 12,20 zł z VAT we wszystkich wariantach usługi. Dostęp do 32 kanałów telewizyjnych otrzymujemy poprzez antenę satelitarną, której cena przy podpisaniu umowy wynosi 1,22 zł z VAT jeżeli wybierzemy dostęp do Internetu w technologii satelitarnej. Jeśli abonent wybierze dostęp do Internetu poprzez łącze stacjonarne, koszt anteny wyniesie 99 zł z VAT. Dodatkowo przy podpisaniu umowy abonent do końca kwietnia 2009 roku otrzyma dostęp do kanałów Orange sport i zestaw kanałów TVN w prezencie.

Tabela 3 Miesięczne opłaty abonamentowe dla usługi „Promocja pakietowa Internet z telewizją”, ceny w zł z VAT, okres umowy podany w miesiącach.

Opcja usługi	Okres umowy	
	12	24
neostrada 512 kbit/s z TV	69,90	59,90
neostrada 1 Mbit/s z TV	79,90	69,90
neostrada 2 Mbit/s z TV	99,90	89,90

Źródło: opracowanie własne UKE na podstawie cennika operatora

Należy pamiętać, że w każdym przypadku gdy abonent nie korzysta z usługi głosowej na łączu Telekomunikacji Polskiej S.A. jest zobowiązany do wniesienia miesięcznej opłaty 36,60 zł z VAT za utrzymanie łącza.

Dodatkowe promocje TP związane z zamówieniem usługi dostępu do Internetu

Przy zakupie usługi neostrada TP poza głównymi promocjami Telekomunikacja Polska S.A. oferuje także dodatkowe bonusy:

- przy zakupie usług internetowych klientom oferowany jest program antywirusowy McAfee;
- wybierając usługę dostępu do Internetu przynajmniej na okres 24 miesięcy o przepływności od 512 kbit/s do 6 Mbit/s klient otrzyma aparat cyfrowy Benq C850;

Ceny modemów

W ofercie TP S.A. znajduje się pięć rodzajów modemów. W zależności od tego jaką umowę podpiszemy na usługę neostrada tp będziemy mieli różne modemy do wyboru.

Przy podpisaniu umowy na czas określony do wyboru mamy:

- zestaw instalacyjny z modemem babybox tp w cenie 2 zł z VAT;
- zestaw instalacyjny z modemem lifebox tp w cenie 10 zł z VAT;
- zestaw instalacyjny z modemem USB f@st800 w cenie 19 zł z VAT.

W przypadku podpisania umowy na czas nieokreślony mamy do dyspozycji:

- zestaw instalacyjny z modemem Ethernet SpeedTouch 516 w cenie 299 zł z VAT;
- zestaw instalacyjny z modemem Ethernet SpeedTouch 546 w cenie 399 zł z VAT.

Aster Sp. z o.o.

Aster Sp. z o.o. jest operatorem telewizji kablowej świadczącym również usługi dostępu do Internetu i telefonii stacjonarnej. Rabaty i promocje przewidziane są dla abonentów wybierających więcej niż jedną z usług: telewizji, telefonu lub Internetu. Standardowy cennik Aster Sp. z o.o. obowiązujący od 1 kwietnia 2009 r. do odwołania, dotyczy czterech możliwych przepustowości, których wysokość wzrasta dwukrotnie w godzinach nocnych. W tabeli zawarto opcję z Pakietem Basic (Pakiet Basic dotyczy usług telewizji) lub bez.

Tabela 4 Miesięczne opłaty abonamentowe dla usługi dostępu szerokopasmowego Aster Sp. z o.o., ceny w zł z VAT

Nazwa usługi	Abonenci korzystający z pakietu Basic	Abonenci nie korzystający z pakietu Basic
TwójNet 256 kbit/s (512 kbit/s w nocy)	73,99	97,00
TwójNet Plus 768 kbit/s (1,5 Mbit/s w nocy)	84,00	107,01
TwójDom 3 Mbit/s (6 Mbit/s w nocy)	118,00	141,01
TwójŚwiat 6 Mbit/s (10 Mbit/s w nocy)	144,00	167,01

Źródło: opracowanie własne UKE na podstawie cennika operatora

Dodatkowe promocje Aster Sp. z o.o. związane z zamówieniem usługi dostępu do Internetu

Spółka dla nowych i obecnych klientów przygotowała również dodatkowe bonusy związane z usługą dostępu do Internetu. Pierwszym z nich jest program Antywirusowy F-Secure, który przy podpisaniu umowy na 12 lub 24 miesiące na świadczenia usługi „bezpieczny Internet w Aster” kosztuje przez pierwsze dwa miesiące 1 zł z VAT a w pozostałe - 9 zł z VAT. Jeśli podpiszemy umowę na 24 miesiące, wtedy pierwsze dwa miesiące kosztują 1 zł z VAT a pozostałe 8 zł z VAT. Promocja obowiązuje od 1 września 2008 do odwołania.

Kolejną propozycją tego operatora jest oferta zakupu laptopów firmy HP Compaq 6730s po promocyjnej cenie. Do wyboru mamy dwa modele:

- KV649AV, którego cena, jeśli jesteśmy abonentem Aster Sp. z o.o., wynosi 2790 zł z VAT ;
- KH339AV dla abonentów firmy w cenie 2190 zł z VAT.⁴

Oferta ta jest także dostępna dla osób nie będących abonentami Aster Sp. z o.o., jednakże w takiej sytuacji koszty zakupu obu wymienionych modeli wzrastają o 300 zł z VAT.

Vectra S.A.

Vectra S.A. jest operatorem telewizji kablowej świadczącym zarówno usługi dostępu do Internetu jak również usługi double i triple play. Tak jak większość operatorów telewizji kablowej Vectra S.A. stosuje promocje w momencie gdy klient korzysta z więcej niż jednej usługi. Standardowy cennik Vectra S.A. obowiązujący od 1 października 2008 r. do odwołania, dotyczy pięciu możliwych przepustowości a umowy podpisywane są na czas nieokreślony. W tabeli poniżej zawarto ceny wraz z opcjami usługi.

Tabela 5 Miesięczne opłaty abonamentowe dla usługi dostępu do Internetu Vectra S.A., ceny w zł z VAT

Nazwa usługi	Korzystający tylko z Internetu	Korzystający z 2 usług	Korzystający z 3 usług
Dla Startujących 128 kbit/s	59,00	39,00	34,00
Dla Ciebie 512 kbit/s	99,00	79,00	69,00
Dla rodziny 1 Mbit/s	119,00	99,00	89,00
Dla Aktywnych 2 Mbit/s	139,01	119,00	109,01
Dla Wymagających 6 Mbit/s	219,00	199,01	189,00

Źródło: opracowanie własne UKE na podstawie cennika operatora

W ofercie operatora znajduje się także usługa Internet solo. Promocja trwa od 1 października 2008 roku do 13 kwietnia. W tym przypadku użytkownik ma możliwość wyboru okresu na jaki chce podpisać umowę na usługi dostępu do Internetu - 12 lub 24 miesiące. Opłata

⁴ Szczegółowe parametry sprzętu komputerowego znajdują się na stronie operatora www.aster.pl

za aktywację wynosi 19,90 zł z VAT a instalacja przyłącza - 29 zł z VAT jeśli abonent korzysta tylko z usługi dostępu do Internetu lub 1 zł z VAT jeśli ma wykupioną inną usługę.

Tabela 6 Miesięczne opłaty abonamentowe dla usługi dostępu do Internetu Vectra S.A., ceny w zł z VAT

Nazwa usługi	Umowa na 12 miesięcy	Umowa na 24 miesiące
Dla Startujących 128 kbit/s	29,00	29,00
Dla Ciebie 512 kbit/s	51,90	41,90
Dla rodziny 1 Mbit/s	54,90	44,90
Dla Aktywnych 2 Mbit/s	92,90	79,90
Dla Wymagających 6 Mbit/s	130,90	116,90

Źródło: opracowanie własne UKE na podstawie cennika operatora

UPC Sp. z o.o.

UPC Sp. z o.o. to kolejny operator telewizji kablowej oferujący usługę dostępu do Internetu szerokopasmowego. Podobnie jak pozostali operatorzy TVK, UPC Sp. z o.o. oferuje upusty i promocje dla klientów korzystających z większej ilości usług. Standardowy cennik na usługę dostępu do Internetu obowiązuje od 3 listopada 2008 roku do odwołania. Cena za aktywację wynosi 100 zł z VAT.

Tabela 7 Miesięczne opłaty abonamentowe dla usługi dostępu szerokopasmowego UPC Sp. z o.o., ceny w zł z VAT

Nazwa Usługi	Umowa na czas nieokreślony
Student 512 kbit/s	49,00
Sprint 2 Mbit/s	69,00
Turbo 10 Mbit/s	89,00
Ultra 20 Mbit/s	149,00

Źródło: opracowanie własne UKE na podstawie cennika operatora

Dodatkowo od 10 stycznia do 30 kwietnia 2009 UPC Sp. z o.o. oferuje promocję dla trzech usług dostępu do Internetu: Sprint, Turbo i Ultra. W ramach tej promocji, przy umowie na okres 12 miesięcy zniesiona jest opłata za 1 miesiąc użytkowania Internetu a przez kolejne miesiące abonament jest na poziomie cen standardowych podanych powyżej. Dodatkowo koszt instalacji ze 100 zł z VAT został obniżony do 39 zł z VAT. Ponadto przez pierwsze dwa miesiące klient korzysta bez żadnych opłat z oprogramowania antywirusowego UPC SmartGuard, po tym okresie może z niego zrezygnować lub dalej korzystać płacąc 7,99 zł z VAT miesięcznie.

Netia S.A.

Kolejnym operatorem telefonii stacjonarnej oferującym usługę dostępu do Internetu szerokopasmowego jest Netia S.A. W swojej ofercie posiada usługi świadczenia dostępu do Internetu na własnych łączach oraz w ramach umowy Bitstream Access (BSA) i umowy (LLU)_podpisanej z Telekomunikacja Polska S.A. W części tej zostały omówione oferty świadczone we własnej sieci operatora.

Jedną z promocji jest usługa „4 x szybszy Internet III” na własnych łączach.. Promocja trwa od 5 marca 2009 do końca roku. Występuje w trzech wariantach. Pierwszy z nich zakłada podpisanie umowy na czas określony tzn. 12, 24 miesięcy. Abonent ma do wyboru trzy przepływności 2 Mbit/s, 4 Mbit/s i 16 Mbit/s. Aktywacja usługi wraz z opcją Bezpieczny Internet została ustalona na poziomie 99 zł z VAT, ale jeśli zdecydowaliśmy się na fakturę elektroniczną to opłata została obniżona do 19 zł z VAT. Opłata za aktywację usługi telefonicznej została obniżona do 1 zł z VAT. Ceny modemu USB lub routera WiFi w promocji wynoszą odpowiednio za:

- router – 29 zł z VAT,
- router WiFi - 99 zł z VAT .

Poniżej zostały przedstawione ceny usługi w zależności od czasu trwania umowy oraz oferowanej przepływności.

Tabela 8 Miesięczne opłaty abonamentowe dla usługi dostępu szerokopasmowego Netia S.A., ceny w zł z VAT

Opcja usługi	Okres umowy w miesiącach	
	12	24
2 Mbit/s	59,00	49,00
4 Mbit/s	74,00	64,00
16 Mbit/s	149,00	119,00

Źródło: opracowanie własne UKE na podstawie cennika operatora

Drugą wersją promocji „4 x szybszy Internet III www” na łączach Netii jest zamówienie jej przez Internet. W tym przypadku opłata aktywacyjna wynosi 99 zł a w przypadku skorzystania z opcji elektronicznego obrazu faktury opłata została obniżona do 19 zł z VAT. Promocja ta obejmuje tylko usługę dostępu do Internetu o przepływności 4 Mbit/s. Umowa jest podpisywana na czas określony 24 miesięcy. Przez pierwsze dwa miesiące cena za usługę wynosi 1 zł z VAT a przez pozostały okres rozliczeniowy 64 zł z VAT. Ceny modemu USB lub routera WiFi wynoszą:

- router - 29 zł z VAT,
- router WiFi - 99 zł z VAT.

W swojej ofercie Netia S.A. posiada także dostęp do Internetu szerokopasmowego w technologii WiMAX. Promocja „Szybki Internet V – WiMAX” obowiązuje od 5 marca 2009 do końca roku. Pierwszy z wariantów usługi zakłada tylko usługę dostępu do Internetu a drugi połączony jest z usługą telefoniczną. Koszty aktywacji usług podano w tabeli 9.

Tabela 9 Opłata aktywacyjna usługi „Szybki Internet V – WiMAX”, bez usługi telefonicznej, cena w zł z VAT, okres umowy w miesiącach

	Szybki Internet z usługą Lepszy Telefon		Usługa Szybki Internet	
Okres umowy	Aktywacja Usługi z Elektronicznym obrazem faktury	Aktywacja Usługi bez elektronicznego obrazu faktury	Aktywacja Usługi z Elektronicznym obrazem faktury	Aktywacja Usługi bez Elektronicznego obrazu faktury
36	19,00	99,00	49,00	99,00
24	99,00	198,99	198,99	299,00
18	499,00	549,00	549,00	649,00

Źródło: opracowanie własne UKE na podstawie cennika operatora

W tabeli 10 zostały przedstawione opłaty abonamentowe.

Tabela 10 Miesięczne opłaty abonamentowe dla usługi dostępu szerokopasmowego Netia S.A., ceny w zł z VAT, okres umowy w miesiącach

Okres umowy	Szybki Internet		Szybki Internet z usługą Lepszy Telefon	
	1 Mbit/s	2 Mbit/s	1 Mbit/s	2 Mbit/s
36	59,00	74,00	49,00	64,00
24	59,00	74,00	49,00	64,00
18	69,00	84,00	59,00	74,00

Źródło: opracowanie własne UKE na podstawie cennika operatora

Dialog S.A.

Kolejnym z poddanych analizie operatorów, świadczącym usługi dostępu szerokopasmowego do sieci Internet w swojej sieci jest Telefonia Dialog S.A. Operator świadczy także usługi na podstawie umów Bitstream Access (BSA) podpisanych z Telekomunikacją Polską S.A. opisanych w trzeciej części opracowania. Operator ten oferuje usługi w jednakowych cenach przez cały okres trwania umowy. Cennik usług świadczonych we własnej sieci, obowiązujący od 27 lutego 2009 roku do odwołania, dotyczy usług DialNet 512 kbit/s, DialNet 2, DialNet, DialNet 8 i DialNet 12. Modem ADSL potrzebny do uruchomienia usługi jest bezpłatny ale pozostaje on własnością firmy. Aktywacja usługi wynosi 99 zł z VAT. Umowa podpisywana jest na czas nieokreślony.

Tabela 11 Miesięczne opłaty abonamentowe dla usługi dostępu szerokopasmowego w sieci Dialog S.A., ceny w zł z VAT, okres umowy w miesiącach

Opcja usługi	Cena
DialNet 512 kbit/s	46,99
DialNet 2 Mbit/s	85,00
DialNet 8 Mbit/s	95,00
DialNet 12 Mbit/s	115,00

Źródło: opracowanie własne UKE na podstawie cennika operatora

W swojej ofercie Dialog S.A. posiada także ofertę promocyjną „Dialogmedia – wybierz pakiet doskonały”. Podstawową usługą w tej promocji jest usługa telewizji, do której można

dobrac usługę połączeń telefonicznych lub dostępu do Internetu. Promocja obowiązuje od 1 kwietnia 2009 roku do 31 lipca 2009 i jest przeznaczona tylko dla klientów objętych siecią Dialog S.A. Okres na jaki można podpisać umowę to 12 lub 24 miesiące. Oferta posiada trzy profile telewizyjne Standard, Premium i VIP. Koszt opłaty za każdy z tych profili wygląda następująco:

- Standard – 50 zł z VAT
- Premium - 100 zł z VAT
- VIP – 150 zł z VAT

W promocji tej można wybrać dwie przepływności dostępu do Internetu 1 Mbit/s lub 2 Mbit/s. Jednorazowa opłata za uzyskanie dostępu do usługi „Dialogmedia – wybierz pakiet doskonały” wynosi 2,99 zł z VAT. Za pierwszy miesiąc korzystania z usługi dostępu do Internetu w zależności od wybranego przez abonenta profilu opłata wyniesie od 0,59 zł z VAT do 0,85 zł z VAT.

Poniżej zostały przedstawione ceny promocji po pierwszym miesiącu korzystania z promocji Dialogmedia.

Tabela 12 Miesięczne opłaty abonamentowe dla usługi dostępu szerokopasmowego w sieci Dialog S.A., ceny w zł z VAT, okres umowy w miesiącach

Opcja	Okres umowy	
	12	24
1 Mbit/s	46,99	65,00
2 Mbit/s	42,00	50,00

Źródło: opracowanie własne UKE na podstawie cennika operatora

Multimedia Polska S.A.

Multimedia Polska S.A. to kolejny operator telewizji kablowej posiadający także infrastrukturę xDSL, na której świadczy usługę dostępu do Internetu. Również i ten operator cenę dostępu do Internetu obniża w momencie gdy klient korzysta z większej ilości usług. Standardowy cennik obowiązuje od 1 stycznia 2009 roku do odwołania. W swojej ofercie operator posiada przepływności od 128 kbit/s do 6 Mbit/s. Poniżej zostały przedstawione ceny usługi w zależności od oferowanej przepływności w ofercie standardowej zawieranej na czas nieokreślony.

Tabela 13 Miesięczne opłaty abonamentowe dla usługi dostępu szerokopasmowego Multimedia S.A. w opcji Internet+, ceny w zł z VAT

Opcja usługi	Cena
128 kbit/s	59,99
256 kbit/s	79,99
512 kbit/s	95,99
1 Mbit/s	138,99
2 Mbit/s	239,97
6 Mbit/s	289,99

Źródło: opracowanie własne UKE na podstawie cennika operatora.

Poza ofertą standardową Multimedia Polska S.A. proponuje także promocje dla klientów korzystających już z innej usługi operatora: telewizji lub telefonu. Jedną z nich jest promocja „Internet 2009: Internet PROFIT 1Mbit na 24 miesiące”. Oferta obowiązuje od 1 stycznia 2009 do 30 czerwca 2009. Aktywacja usługi została obniżona z 99 zł z VAT do 49 zł z VAT. Abonament miesięczny wynosi 49 zł z VAT co stanowi 35% ceny standardowej. Oferta obejmuje tylko przepływność 1 Mbit/s i jest zawierana na 24 miesiące. Kolejną tego typu

promocją jest „Internet 2009: Internet PROFIT 2Mbit na 12 miesięcy”. Aktywacja usługi została obniżona do 19,98 zł z VAT. Abonament miesięczny wynosi 69 zł z VAT co stanowi 28% ceny standardowej.

Kolejną promocją będącą ofertą double play jest promocja dostępu do Internetu wraz z telewizją „Internet 2009: Internet+ z Komfortem na 24 miesiące”. Umowa podpisywana jest na czas nieokreślony a rabat obowiązuje przez 24 okresy rozliczeniowe. Po tym czasie abonent będzie zobowiązany do płacenia stawki według cennika obowiązującego na dzień zakończenia okresu promocyjnego. Opłata aktywacyjna wynosi 9,99 zł z VAT. Poniżej zostały przedstawione ceny usługi w zależności od oferowanej przepływności.

Tabela 14 Miesięczne opłaty abonamentowe w promocji „Internet 2009: Internet+ z Komfortem na 24 miesiące”, ceny podane w zł z VAT w opcji Internet +

Internet +	Cena
512 kbit/s +	38,00
1 Mbit/s +	40,00
2 Mbit/s +	65,00
6 Mbit/s +	99,00

Źródło: opracowanie własne UKE na podstawie cennika operatora.

2. Porównanie ofert dostępu szerokopasmowego do sieci Internet oferowanych przez TP S.A. i operatorów alternatywnych we własnych sieciach

W rozdziale tym zostały porównane oferty operatora zasiedziałego oraz operatorów alternatywnych na usługi świadczone w ich własnych sieciach. Promocyjne oferty obejmują samą usługę dostępu do Internetu lub usługę double play czyli Internet z telewizją lub telefonem stacjonarnym. W związku z dużą różnorodnością wśród ofert poszczególnych operatorów w stosunku do oferty promocyjnej Telekomunikacji Polskiej S.A. do zestawienia wybrano po jednej ofercie każdego z operatorów, zbliżonej długością trwania oferty oraz wielkością przepływności do oferty operatora zasiedziałego. Pogrubioną czcionką zostały odznaczone najtańsze oferty w danej konfiguracji.

Tabela 15 Zestawienie opłat abonamentowych za usługi dostępu do sieci Internet w ofertach poszczególnych operatorów w ich własnych sieciach, ceny w zł z VAT, okres umowy podany w miesiącach

Firma	Przepływność	512 kbit/s			1 Mbit/s		
	Okres umowy	12	24	36	12	24	36
Netia S.A.	"4 x szybszy Internet III"	b.o.	b.o.	b.o.	b.o.	b.o.	b.o.
Multimedia Polska S.A.	Internet+ z Komfortem	b.o	38,00	b.o.	b.o	40,00	b.o.
Dialog S.A.	Dialogmedia	b.o	b.o.	b.o.	46,99	65,00	b.o.
Aster Sp. z o.o.	Oferta promocyjna z TV	b.o	73,99 ⁵	b.o.	b.o	84,00 ⁶	b.o.
UPC Sp. z o.o.	Oferta na czas nieokreślony	b.o	49,00	b.o.	b.o	b.o.	b.o.
Vectra S.A.	Oferta promocyjna - Internet solo	51,90	41,90	b.o.	54,90	44,90	b.o.
TP S.A.	Bezpieczny Internet	54,00	54,00	54,00	64,00	64,00	64,00
Firma	Przepływność	2 Mbit/s			6 Mbit/s		

⁵ oferta o przepływności 256 kbit/s (w dzień) i 512 kbit/s (w nocy)

⁶ oferta o przepływności 756 kbit/s (w dzień) i 1,5 Mbit/s (w nocy)

	Okres umowy	12	24	36	12	24	36
Netia S.A.	"4 x szybszy Internet III"	59,00	49,00	b.o.	149,00 ⁷	119,00 ⁸	b.o.
Multimedia Polska S.A.	Internet+ z Komfortem	b.o.	65,00	b.o.	b.o.	99,00	b.o.
Dialog S.A.	Dialogmedia	42,00	50,00	b.o.	b.o.	b.o.	b.o.
Aster Sp. z o.o.	Oferta promocyjna z TV	b.o.	b.o.	b.o.	b.o.	118,00 ⁹	b.o.
UPC Sp. z o.o.	Oferta na czas nieokreślony	b.o.	69,00	b.o.	b.o.	89,00¹⁰	b.o.
Vectra S.A.	Oferta promocyjna - Internet solo	92,90	72,90	b.o.	130,90	116,90	b.o.
TP S.A.	Bezpieczny Internet	79,00	79,00	79,00	124,00	124,00	124,00

b.o. – brak oferty

Źródło: opracowanie własne UKE na podstawie cennika operatora.

Spośród analizowanych powyżej operatorów praktycznie wszyscy operatorzy mają oferty poniżej cen proponowanych przez operatora zasiedziałego. Jedynie Aster Sp. z o.o. ma znacznie wyższe ceny w przepływnościach 512 kbit/s i 1 Mbit/s, jednak należy pamiętać, że przepływności te wzrastają dwukrotnie w godzinach nocnych.

Różnice między cenami z ofert promocyjnych a cenami standardowymi za usługę dostępu do Internetu znacznie się wahają. Podobnie jednak jak w ofercie operatora zasiedziałego, ceny promocyjne operatorów alternatywnych są średnio niższe od tych standardowych o ponad 50%.

Poniżej zostały przedstawione różnice procentowe cen operatorów alternatywnych oferujących dostęp do Internetu na własnych łączach w porównaniu z ofertą promocyjną Telekomunikacji Polskiej S.A. Wartości oznaczone na zielono pokazują, o ile w ujęciu procentowym oferta jest tańsza od oferty TP S.A. „Bezpieczny Internet” a wartości zaznaczone kolorem czerwonym, o ile procent droższa.

Tabela 16 Procentowe różnice opłat abonamentowych za usługi dostępu do sieci Internet w ofertach poszczególnych operatorów w stosunku do oferty TP S.A. „Bezpieczny Internet”

Firma	Przeptywność	512 kbit/s			1 Mbit/s		
	Okres umowy	12	24	36	12	24	36
Netia S.A.	"4 x szybszy Internet III"	b.o.	b.o.	b.m.p.	b.o.	b.o.	b.m.p.
Multimedia Polska S.A.	Internet+ z Komfortem	b.o.	-29,63%	b.m.p.	b.o.	-37,50%	b.m.p.
Dialog Telekom S.A.	Dialogmedia	b.o.	b.o.	b.m.p.	-26,58%	1,56%	b.m.p.
Aster Sp. z o.o.	Oferta promocyjna	b.o.	37,02%	b.m.p.	b.o.	31,25%	b.m.p.
UPC Sp. z o.o.	Oferta na czas nieokreślony	b.o.	-9,26%	b.m.p.	b.o.	b.o.	b.m.p.
Vectra S.A.	Oferta promocyjna - Internet solo	-3,89%	-22,41%	b.m.p.	-14,22%	-29,84%	b.m.p.
Firma	Przeptywność	2 Mbit/s			6 Mbit/s		
	Okres umowy	12	24	36	12	24	36
Netia S.A.	"4 x szybszy Internet III"	-25,32%	-37,97%	b.m.p.	20,16%	-4,03%	b.m.p.
Multimedia Polska S.A.	Internet+ z Komfortem	b.o.	-17,72%	b.m.p.	b.o.	-20,16%	b.m.p.
Dialog Telekom S.A.	Dialogmedia	-46,84%	-36,71%	b.m.p.	b.o.	b.o.	b.m.p.

⁷ oferta o przepływności 16 Mbit/s,

⁸ oferta o przepływności 16 Mbit/s

⁹ oferta o przepływności 3 Mbit/s (w dzień) i 6 Mbit/s (w nocy)

¹⁰ oferta o przepływności 10 Mbit/s

Aster Sp. z o.o.	Oferta promocyjna z TV	b.o.	b.o.	b.m.p.	b.o.	-4,84%	b.m.p.
UPC Sp. z o.o.	Oferta na czas nieokreślony	b.o.	-12,66%	b.m.p.	b.o.	-28,23%	b.m.p.
Vectra S.A.	Oferta promocyjna - Internet solo	17,59%	-7,72%	b.m.p.	5,56%	-5,73%	b.m.p.

b.o. – brak oferty, b.m.p. – brak możliwości porównania oferty z powodu braku oferty u operatorów alternatywnych

Źródło: opracowanie własne UKE na podstawie cennika operatora.

Jak widać z powyższego zestawienia najatrakcyjniejsze rabaty (od 9% do 28%) mogą uzyskać klienci będący w zasięgu UPC Sp. z o.o., Multimedia Polska S.A. (od 16 do 37%), Netii S.A. (od 7% do 38%) oraz Dialogu S.A. (od 26% do 46%). Na uwagę zasługują także usługi UPC Sp. z o.o. oraz Dialogu S.A. ze względu na posiadanie w ofercie bardzo wysokich przepływności 20 Mbit/s w przypadku UPC Sp. z o.o. i 8 Mbit/s w przypadku Dialogu S.A. Ceny tych wszystkich ofert mimo dużo większych przepływności są niższe niż oferta TP S.A. o przepływności 6 Mbit/s.

Można zatem zauważyć, że abonenci będący w zasięgu operatorów alternatywnych mają szansę na znaczne obniżenie kosztów związanych z korzystaniem z Internetu dzięki atrakcyjnym cenom promocyjnym oferowanym przez te firmy.

3. Oferty operatorów na podstawie umów BSA/LLU podpisanych z Telekomunikacją Polską S.A.

Poza ofertami na własnej infrastrukturze telekomunikacyjnej operatorzy alternatywni dzięki ofercie ramowej Bitstream Access i ofercie ramowej o dostępie do lokalnej pętli abonenckiej (LLU) mogą świadczyć dostęp do Internetu użytkownikom końcowym nie podłączonym bezpośrednio do ich sieci. Poniżej zostały przedstawione oferty poszczególnych operatorów posiadających podpisane umowy na BSA/LLU z Telekomunikacją Polską S.A.

Netia S.A.

Spółka w swojej ofercie posiada usługi świadczenia dostępu do Internetu na własnych łączach oraz w ramach umowy Bitstream Access (BSA) lub umowy na podstawie oferty ramowej o dostępie do lokalnej pętli abonenckiej (LLU) podpisanej z Telekomunikacją Polską S.A.

Jedną z promocji oferowanych przez operatora jest usługa „4 x szybszy Internet III” na łączach TP S.A. Promocja trwa od 5 marca 2009 do końca roku. Występuje w trzech wariantach. Pierwszy z nich zakłada podpisanie umowy na czas określony tzn. 18, 24 miesiące. Abonent ma do wyboru trzy przepływności 1 Mbit/s, 4 Mbit/s i 16 Mbit/s. Aktywacja usługi wraz z opcją „Bezpieczny Internet” została ustalona na poziomie 99 zł z VAT ale jeśli zdecydowaliśmy się na fakturę elektroniczną to opłata została obniżona do 19 zł z VAT. Opłata za aktywację usługi telefonicznej została obniżona do 1 zł z VAT. Ceny modemu USB lub routera WiFi w promocji wynoszą odpowiednio za:

- router – 29 zł z VAT,
- router WiFi - 99 zł z VAT.

Poniżej zostały przedstawione ceny usługi w zależności od czasu trwania umowy oraz oferowanej przepływności.

Tabela 17 Miesięczne opłaty abonamentowe dla usługi dostępu szerokopasmowego Netia S.A., ceny w zł z VAT

Opcja usługi	Okres umowy w miesiącach	
	18	24
1 Mbit/s	59,00	49,00
4 Mbit/s	74,00	64,00

16 Mbit/s	149,00	119,00
-----------	--------	--------

Źródło: opracowanie własne UKE na podstawie cennika operatora

Druga wersja promocji „4 x szybszy Internet III bez zobowiązań” na łączach TP S.A. od poprzedniej różni się tym, że umowa jest podpisywana na czas nieokreślony. Kolejną różnicą jest występowanie tylko trzech rodzajów przepływności jakie zostały ujęte w promocji, to znaczy 1 Mbit/s, 4 Mbit/s i 16 Mbit/s. Podobnie jak w opcji poprzedniej aktywacja usługi wraz z opcją „Bezpieczny Internet” została ustalona na poziomie 99 zł z VAT, ale jeśli zdecydowaliśmy się na elektroniczny obraz faktury to opłata ta została obniżona do 49 zł z VAT. Modemy i routery oferowane są w następujących cenach:

- router – 29 zł z VAT,
- router WiFi - 99 zł z VAT.

Poniżej zostały przedstawione ceny usługi w zależności od oferowanej przepływności.

Tabela 18 Miesięczne opłaty abonamentowe dla usługi dostępu szerokopasmowego Netia S.A., ceny w zł z VAT

Opcja usługi	
1 Mbit/s	64,00
4 Mbit/s	89,00
16 Mbit/s	164,00

Źródło: opracowanie własne UKE na podstawie cennika operatora

Ostatnią wersją promocji „4 x szybszy Internet III www” na łączach TP S.A. jest zamówienie jej przez Internet. W tym przypadku opłata aktywacyjna wynosiła 99 zł a w przypadku skorzystania z opcji elektronicznego obrazu faktury opłata została obniżona do 19 zł z VAT. Promocja ta obejmuje tylko usługę dostępu do Internetu o przepływności 4 Mbit/s. Umowa jest podpisywana na czas określony 24 miesiące. Przez pierwsze dwa miesiące cena za usługę wynosi 1 zł z VAT a przez pozostały okres rozliczeniowy - 64 zł z VAT. Ceny modemu USB lub routera WiFi wynoszą:

- router - 29 zł z VAT,
- router WiFi - 99 zł z VAT

Operator w swojej ofercie posiada także usługę „Szybki Internet IV”. Promocja obowiązuje od 5 marca 2008 do końca roku. Usługa ta kierowana jest do posiadających łącze telefoniczne Telekomunikacji Polskiej S.A. Opłata aktywacyjna wynosiła 99 zł a w przypadku skorzystania z opcji elektronicznego obrazu faktury opłata została obniżona do 19 zł z VAT. Cena modemu wynosi 29 zł z VAT.

Tabela 19 Miesięczne opłaty abonamentowe dla usługi dostępu szerokopasmowego Netia S.A., ceny w zł z VAT, okres umowy w miesiącach

Opcja usługi	Okres umowy w miesiącach	
	18	24
1 Mbit/s	69,00	59,00
2 Mbit/s	84,00	74,00
6 Mbit/s	109,00	99,00

Źródło: opracowanie własne UKE na podstawie cennika operatora

Dialog S.A.

Poza świadczeniem usługi dostępu do Internetu na własnych łączach Telefonii Dialog S.A. świadczy także usługę na podstawie umowy Bitstream Access podpisanej z TP S.A. Umowa z klientem jest podpisywana na czas określony a oferta ważna jest do 30 września 2009 roku.

Użytkownicy mają do wyboru trzy przepływności od 1 Mbit/s do 6 Mbit/s. Instalacja usługi wynosi 1,22 zł z VAT.

Tabela 20 Miesięczne opłaty abonamentowe dla usługi dostępu szerokopasmowego Dialog S.A., ceny w zł z VAT, okres umowy w miesiącach

Opcja usługi	Okres umowy w miesiącach		
	12	24	36
DialNet Global 1 Mbit/s	62,00	52,00	49,00
DialNet Global 2 Mbit/s	108,99	97,00	93,00
DialNet Global 6 Mbit/s	127,00	119,00	113,00

Źródło: opracowanie własne UKE na podstawie cennika operatora

GTS Energis Sp. z o.o.

Kolejnym operatorem oferującym dostęp do Internetu szerokopasmowego na podstawie umowy Bitstream Access podpisanej z Telekomunikacją Polską S.A. jest GTS Energis Sp. z o.o. W okresie od 10 lutego do 30 czerwca 2009 roku obowiązuje oferta „Multimo Duet”. Jest to oferta typu „double play” czyli Internet plus telefon, dzięki czemu cena dostępu do Internetu jest niższa w porównaniu z ofertą „Ultimo Single” gdzie korzystamy tylko z usługi dostępu do Internetu. W ramach oferty GTS Energis Sp. z o.o. oferuje aktywację usługi Internetu za 19 zł z VAT a usługi głosowej za 100 zł z VAT. W promocji możemy skorzystać z czterech przepływności od 512 kbit/s do 6 Mbit/s oraz podpisać umowę na 12 lub 24 miesiące. Poniżej zostały przedstawione ceny dla poszczególnych wariantów usługi.

Tabela 21 Miesięczne opłaty abonamentowe dla usługi Multimo w promocji „MULTIMO Duet”, ceny w zł z VAT, okres umowy podany w miesiącach

Nazwa usługi	Okres umowy	Cena
Multimo Duet 512	12	47,99
	24	39,99
Multimo Duet 1024	12	57,99
	24	49,99
Multimo Duet 2048	12	75,99
	24	66,99
Multimo Duet 6144	12	111,99
	24	91,99

Źródło: opracowanie własne UKE na podstawie cennika operatora.

Kolejną ofertą operatora jest promocja „Multimo Single”. Oferta obowiązuje od 10 lutego do 30 czerwca 2009 roku. Aktywacja usługi wynosi 19 zł z VAT. W promocji możemy skorzystać z czterech przepływności od 512 kbit/s do 6 Mbit/s oraz podpisać umowę na 12 lub 24 miesiące. Poniżej zostały przedstawione ceny dla poszczególnych wariantów usługi.

Tabela 22 Miesięczne opłaty abonamentowe dla usługi Multimo w promocji „MULTIMO Single”, ceny w zł z VAT, okres umowy podany w miesiącach

Nazwa usługi	Okres umowy	Cena
Multimo Single 512	12	55,00
	24	54,00
Multimo Single 1024	12	65,00
	24	59,00
Multimo Single 2048	12	83,00

	24	74,00
Multimo Single 6144	12	119,00
	24	99,00

Źródło: opracowanie własne UKE na podstawie cennika operatora.

Dwóch spośród czterech operatorów sieci ruchomych działających na polskim rynku telekomunikacyjnym (tj. Polska Telefonia Komórkowa Centertel Sp. o.o. oraz Polska Telefonia Cyfrowa Sp. z o.o.) świadczy, poza Internetem bezprzewodowym, usługi dostępu do sieci Internet poprzez sieć stacjonarną na podstawie umów BSA. Z tej formy dostępu do Internetu według danych na koniec 2008 roku skorzystało ponad 100 tys. abonentów.

PTK Centertel Sp. z o.o.

Usługę dostępu do Internetu przewodowego PTK Centertel świadczy pod nazwą Orange Freedom. Usługa ta oparta jest na technologii ADSL (ang. Asymmetric Digital Subscriber Line - asymetryczna cyfrowa linia abonencka). Technologia ta wykorzystuje sieć przewodową przeznaczoną do świadczenia usług telefonicznych. W przypadku Orange Freedom jest to linia telefoniczna TP. Miesięczne opłaty abonamentowe zawiera poniższa tabela:

Tabela 23 Miesięczna opłata abonamentowa za usługę Orange Freedom w zależności od prędkości przesyłu danych oraz czasu trwania umowy, czas trwania umowy w miesiącach, ceny w zł z VAT

Nazwa planu taryfowego oraz prędkość przesyłu danych	Miesięczna opłata abonamentowa			
	36	24	12	na czas nieokreślony
Orange Freedom 256 kbit/s	29,00	34,00	39,00	75,00
Orange Freedom 512 kbit/s	39,00	44,00	49,00	95,00
Orange Freedom 1 Mb/s	49,00	54,00	64,00	129,00
Orange Freedom 2 Mb/s	74,00	84,00	94,00	149,00
Orange Freedom 6 Mb/s	109,00	119,00	129,00	199,00

Źródło: UKE na podstawie cenników dostępnych na www.orange.pl.

Od dnia 12 lutego 2009 roku do odwołania obowiązuje promocyjna opłata aktywacyjna usługi Orange Freedom na czas określony w wysokości 19 zł z VAT. Abonent ma możliwość zakupu zestawu instalacyjnego – modemu ZTE ZXDSL 852 w promocyjnej cenie 1 zł z VAT bądź Siemens A100 w cenie 49 zł z VAT dla wszystkich opcji usługi. Dodatkowo w Orange Freedom 1 Mb, 2 Mb oraz 6 Mb na czas określony abonent otrzyma promocyjny pakiet złotych w ilości odpowiednio: 20, 30 oraz 30 jednostek taryfowych do wykorzystania w sieci Orange lub na stacjonarne. Przy umowie na czas nieokreślony aktywacja kosztuje 90 zł z VAT, a abonent ma możliwość zakupu modemu ZTE ZXDSL 852 w cenie 59 zł z VAT.

W ramach oferty aktywowana jest usługa radiowego dostępu do sieci Internet, po promocyjnej cenie 19 zł z VAT. Na dzień wprowadzenia niniejszej oferty (1 grudnia 2008 rok), maksymalna prędkość, jaka mogłaby zostać osiągnięta w najszybszej technologii (CDMA) przy idealnych warunkach technicznych wynosi 1 Mb/s. W ramach oferty klient może podpisać umowę na okres 12, 24 czy 36 miesięcy z miesięczną opłatą abonamentową 49 zł z VAT. W Orange Freedom Pro można nabyć zestaw instalacyjny (router WiFi Axisstel MV410) w promocyjnej cenie, w zależności od wybranej umowy lojalnościowej: przy umowie na 12 miesięcy za 699 zł z VAT, na 24 – za 249 zł z VAT oraz na 36 miesięcy za 99 zł z VAT (cena za router bez promocji wynosi 999 zł z VAT).

Po przekroczeniu przez abonenta limitu przesłanych danych (w tym przypadku 3 GB) w jednym okresie rozliczeniowym operator zastrzega sobie prawo do wprowadzenia, trwającego do końca danego okresu rozliczeniowego, ograniczenia prędkości przesyłania danych.

Od 1 grudnia 2008 roku do odwołania dostępna jest promocja Orange Freedom Pro na próbę. W ramach promocji abonent otrzymuje 100% rabatu na usługę w pierwszym okresie rozliczeniowym, z możliwością rozwiązania umowy w czasie 30 dni od podpisania umowy o świadczenie usług bez ponoszenia kosztów (oprócz opłaty aktywacyjnej, która wynosi 69 zł).

Orange oferuje również „Internet stacjonarny z laptopem na raty 0%” łącznie z ofertą Orange Freedom 512 Kb/s, 1 Mb/s, 2 Mb/s oraz 6 Mb/s. Laptopy firmy Dell, Belinea oraz Maxdata, można zakupić za gotówkę, na kredyt 0% lub 1%. Ceny kształtują się od 2 199 zł do 3 600 zł z VAT.

PTC Sp. z o.o.

Era Internet Stacjonarny to szerokopasmowy dostęp do Internetu na stałym łączu TP S.A. Oferta promocyjna Era Internet Stacjonarny - Internet za złotówkę, dostępna jest od 2 marca 2009 roku do odwołania i zawiera trzy plany taryfowe w zależności od prędkości przesyłu danych, różniące się ceną oraz czasem trwania umowy:

Tabela 24 Miesięczna opłata abonamentowa za usługę Era Internet Stacjonarny w zależności od prędkości przesyłu danych oraz czasu trwania umowy, okres umowy podany w miesiącach, ceny w zł z VAT

Nazwa planu taryfowego oraz prędkość przesyłu danych	Miesięczna opłata abonamentowa		
	36	24	12
Era Internet Stacjonarny 1 Mbit/s	49,00	59,00	69,00
Era Internet Stacjonarny 2 Mbit/s	69,00	79,00	99,00
Era Internet Stacjonarny 6 Mbit/s	109,00	119,00	129,00

Źródło: UKE na podstawie cenników dostępnych na www.era.pl.

Opłata aktywacyjna usług Era Internet Stacjonarny 1, 2 oraz 6 Mb/s wynosi 49 zł z VAT. W ramach tej oferty miesięczna opłata abonamentowa po zakończeniu umowy terminowej 36, 24 lub 12 cykli rozliczeniowych wynosi 1 zł z VAT przez kolejnych 12 pełnych cykli rozliczeniowych. Niezależnie od długości umowy klient może otrzymać w promocyjnych cenach modem ADSL za 1 zł z VAT oraz router WLAN z modemem ADSL za 99 zł z VAT. Sieć Era oferuje również przeniesienie usługi do innego lokalu za opłatą 122 z VAT.

W okresie od 2 marca 2009 roku do odwołania, PTC Sp. z o.o. wprowadziło promocję W pakiecie taniej! Era Internet Stacjonarny oraz Era Linia Domowa na określonych zasadach. Wówczas za Era Internet Stacjonarny 1 Mb/s klient zapłaci przy umowie na 36, 24 i 12 odpowiednio 39 zł, 49 zł i 59 zł z VAT, za przepływność 2 Mb/s – 59 zł, 69 zł i 89 zł z VAT, natomiast za 6 Mb/s – 109 zł, 119 zł oraz 129 zł z VAT. W ramach promocji miesięczna opłata abonamentowa po zakończeniu umowy terminowej 36, 24 lub 12 cyklach rozliczeniowych wyniesie 1 zł z VAT przez kolejne 12 pełnych cykli przy umowie na 36 miesięcy, 6 dla 24 miesięcy oraz 3 dla umowy na 12 miesięcy. Opłata abonamentowa za Era Linia Domowa we wszystkich wariantach wynosi 35 zł z VAT, a za przyłączenie do sieci Era klient zapłaci za Internet Stacjonarny 49 zł z VAT lub 0 zł (w przypadku zakupu usługi bez modemu) oraz za Linie Domową 1 zł z VAT.

Od 15 stycznia 2009 roku do odwołania dostępna jest również oferta promocyjna „Era Internet Stacjonarny WiMAX”. Jest to nielimitowany, szerokopasmowy dostęp do Internetu na bazie bezprzewodowej technologii WiMax. Na chwilę obecną WiMax w sieci Era obejmuje swoim zasięgiem 28% populacji Polski.

Tabela 25 Miesięczna opłata abonamentowa za usługę Era Internet Stacjonarny WiMAX w zależności od prędkości przesyłu danych oraz czasu trwania umowy, okres umowy podany w miesiącach, ceny w zł z VAT

Nazwa planu taryfowego oraz prędkość przesyłu danych	Miesięczna opłata abonamentowa		
	36	24	12
Era Internet Stacjonarny 512 kbit/s	49,00	59,00	79,00
Era Internet Stacjonarny 1 Mbit/s	59,00	69,00	89,00

Źródło: UKE na podstawie cenników dostępnych na www.era.pl.

Opłata aktywacyjna dla obu taryf wynosi 49 zł z VAT. Cena za zestaw odbiorczy WiMAX zależna jest od wybranej opcji usługi i od długości trwania umowy w ramach oferty promocyjnej: dla Era Internet Stacjonarny 512 Kb/s ceny kształtują się od 399 zł z VAT (przy umowie na 36 m-cy) do 599 zł z VAT (przy umowie na 12 m-cy) i analogicznie dla drugiej taryfy od 199 zł z VAT (36 m-cy) do 399 zł z VAT (12 m-cy).

4. Porównanie ofert dostępu szerokopasmowego do sieci Internet oferowanych w ramach usługi BSA/LLU na łączach TP S.A.

Do poniższego porównania wybrano oferty poszczególnych operatorów, które dotyczą usług dostępu do Internetu w sieci Telekomunikacji Polskiej S.A. W zestawieniu wliczone zostały oferty typu double play. W tabeli 26 pogrubioną czcionką zostały ponadto oznaczone najtańsze usługi w danej opcji umowy. W związku z dużą różnorodnością wśród ofert poszczególnych operatorów w stosunku do oferty promocyjnej Telekomunikacji Polskiej S.A. do zestawienia wybrano po jednej ofercie każdego z operatorów, zbliżonej długością trwania oferty oraz wielkością przepływności do oferty operatora zasiedziałego. Pogrubioną czcionką zostały odznaczone najtańsze oferty w danej konfiguracji.

Tabela 26 Zestawienie opłat abonamentowych za usługi dostępu do sieci Internet w ofertach poszczególnych operatorów na bazie oferty ramowej BSA/LLU, ceny w zł z VAT, okres umowy podany w miesiącach

Firma	Przepływność	512 kbit/s			1 Mbit/s		
	Okres umowy	12	24	36	12	24	36
Netia S.A.	Szybki Internet IV	b.o.	b.o.	b.o.	69,00 ¹¹	59,00	b.o.
PTC Sp. z o.o.	Era Internet stacjonarny	b.o.	b.o.	b.o.	69,00	59,00	49,00
PTK Centertel	Orange Freedom	49,00	44,00	39,00	64,00	54,00	49,00
Dialog S.A.	DialNet Global	b.o.	b.o.	b.o.	62,00	52,00	49,00
GTS Energis Sp. z o.o.	Multimo Duet	48,00	40,00	b.o.	58,00	50,00	b.o.
TP S.A.	Bezpieczny Internet	54,00	54,00	54,00	64,00	64,00	64,00
Firma	Przepływność	2 Mbit/s			6 Mbit/s		
	Okres umowy	12	24	36	12	24	36

¹¹ Oferta na czas określony 18 miesięcy

Netia S.A.	Szybki Internet IV	84,00 ¹²	74,00	b.o.	109,00¹³	99,00	b.o.
PTC Sp. z o.o.	Era Internet stacjonarny	99,00	79,00	69,00	129,00	119,00	109,00
PTK Centertel Sp. z o.o.	Orange Freedom	94,00	84,00	74,00	129,00	119,00	109,00
Dialog S.A.	DialNet Global	109,00	97,00	93,00	127,00	119,00	113,00
GTS Energis Sp. z o.o.	Multimo Duet	76,00	67,00	b.o.	112,00	92,00	b.o.
TP S.A.	Bezpieczny Internet	79,00	79,00	79,00	124,00	124,00	124,00

b.o. – brak oferty

Źródło: opracowanie własne UKE na podstawie cennika operatora.

Pomimo iż operatorzy alternatywni mają mocno ograniczoną marżę ze względu na ceny usług hurtowego dostępu szerokopasmowego, swoje usługi w większości przypadków świadczą w atrakcyjniejszych cenach od operatora zasiedziałego. Widać zatem wyraźnie, że operatorzy alternatywni stawiają na zysk w okresie długoterminowym. Ich działania nakierowane są przede wszystkim na przyciągnięcie jak największej ilości klientów poprzez propozycje ofert wiązanych (np. Internet z telefonem stacjonarnym i komórkowym, lub telewizją).

Najwięcej skorzystamy wybierając ofertę GTS Energis, której ceny są niższe średnio od 11 % do 25 % od oferty Telekomunikacji Polskiej S.A. Pozostali operatorzy proponują ceny niższe od 5% do 23 %. Najniższą cenę za usługę o przepływności 6 Mbit/s w stosunku do oferty TP S.A. proponuje GTS Energis w kwocie 92 zł z VAT.

W tabeli 27 zostały przedstawione różnice procentowe między ofertą Telekomunikacji Polskiej S.A. a ofertami operatorów alternatywnych. Wartości oznaczone na zielono pokazują, o ile w ujęciu procentowym oferta jest tańsza od oferty TP S.A. „Bezpieczny Internet”, a wartości zaznaczone kolorem czerwonym, o ile procent droższa.

Tabela 27 Procentowe różnice opłat abonamentowych za usługi dostępu do sieci Internet w ofertach poszczególnych operatorów w stosunku do oferty TP S.A. „Bezpieczny Internet”

Firma	Przepływność	512 kbit/s			1 Mbit/s		
	Okres umowy	12	24	36	12	24	36
Netia S.A.	Szybki Internet IV	b.o.	b.o.	b.o.	7,81%	-7,81%	b.o.
PTC Sp. z o.o.	Era Internet stacjonarny	b.o.	b.o.	b.o.	7,81%	-7,81%	-23,44%
PTK Centertel	Orange Freedom	-9,26%	-18,52%	-27,78%	0,00%	-15,63%	-23,44%
Dialog S.A.	DialNet Global	b.o.	b.o.	b.o.	-3,13%	-18,75%	-23,44%
GTS Energis Sp. z o.o.	Multimo Duet	-11,11%	-25,93%	b.o.	-9,38%	-21,88%	b.o.
Firma	Przepływność	2 Mbit/s			6 Mbit/s		
	Okres umowy	12	24	36	12	24	36
Netia S.A.	Szybki Internet IV	6,33%	-6,33%	b.o.	-12,10%	-20,16%	b.o.
PTC Sp. z o.o.	Era Internet stacjonarny	25,32%	0,00%	-12,66%	4,03%	-4,03%	-12,10%
PTK Centertel	Orange Freedom	18,99%	6,33%	-6,33%	4,03%	-4,03%	-12,10%
Dialog S.A.	DialNet Global	37,97%	22,78%	17,72%	2,42%	-4,03%	-8,87%
GTS Energis Sp. z o.o.	Multimo Duet	-3,80%	-15,19%	b.o.	-9,68%	-25,81%	b.o.

b.o. – brak oferty

Źródło: opracowanie własne UKE na podstawie cennika operatora.

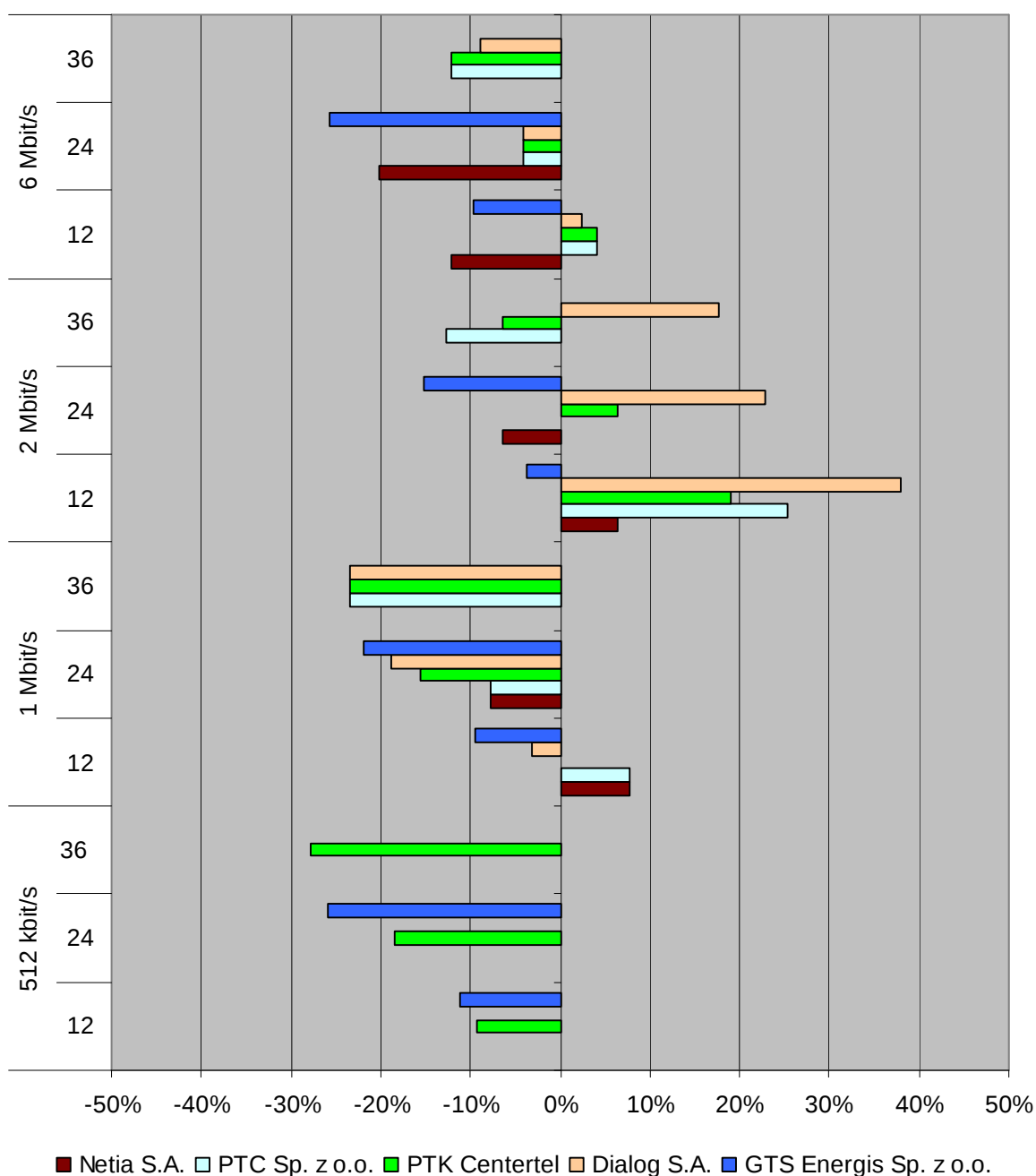
¹² Oferta na czas określony 18 miesięcy

¹³ Oferta na czas określony 18 miesięcy

Z zestawienia wynika, iż operator zasiedziały posiada jeszcze przewagę cenową w przepływności 2 Mbit/s gdzie sześć ofert operatorów alternatywnych jest droższych od oferty TP S.A. W pozostałych przypadkach praktycznie każda z ofert jest atrakcyjniejsza cenowo względem oferty TP S.A.

Poniżej zostało przedstawione zestawienie opłat abonamentowych dla poszczególnych operatorów. Do porównania zostały wzięte dane z tabeli 26. Odniesieniem w zestawieniu jest oferta TP S.A. „Bezpieczny Internet”. Ujemny wynik procentowy oznacza o jaką wielkość dana oferta operatora alternatywnego jest tańsza od oferty operatora zasiedziałego, natomiast wynik dodatni pokazuje o ile dana usługa jest droższa od oferty Telekomunikacji Polskiej S.A.

Wykres 1 Zestawienie opłat abonamentowych za usługi dostępu do sieci Internet w ofertach poszczególnych operatorów, (ceny w PLN z VAT)

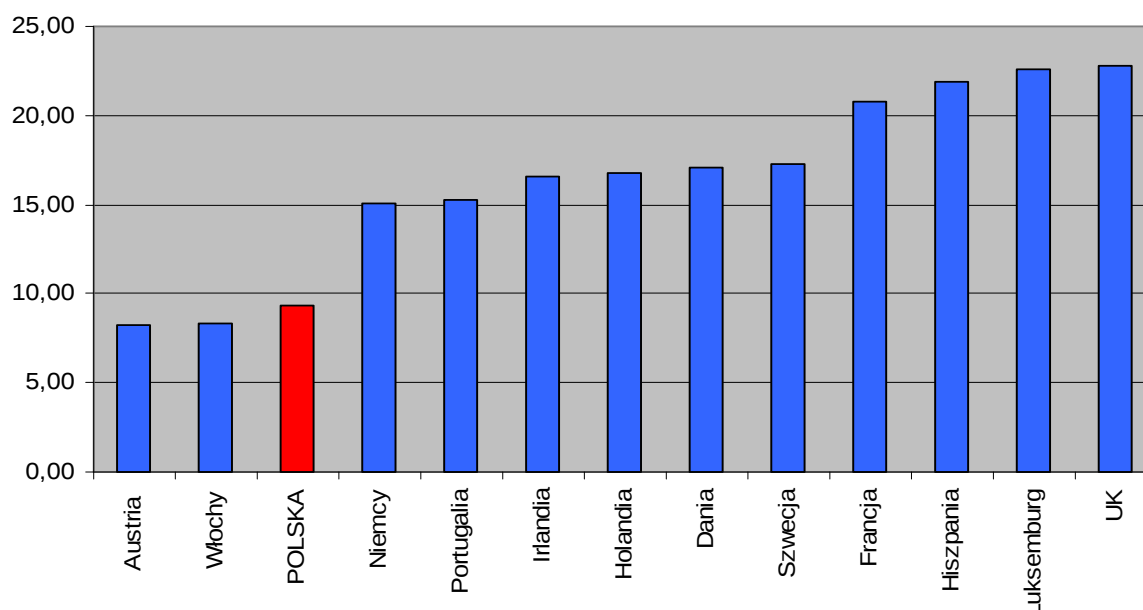
Powyższy wykres wyraźnie pokazuje, że praktycznie wszystkie ceny ofert operatorów o przepływności do 1 Mbit/s są niższe od cen Telekomunikacji Polskiej S.A. Średnio ceny ofert operatorów alternatywnych są niższe o około 25%. W wyższych przepływnościach przewaga nie jest już tak wyraźna. Na czterdzieści jeden ofert tylko dwanaście z nich ma cenę wyższą niż cena obowiązująca w promocji Telekomunikacji Polskiej S.A.

5. Ceny dostępu szerokopasmowego w Polsce na tle innych krajów UE

Polski rynek dostępu szerokopasmowego rozwija się prężnie choć nadal Polska znajduje się zdecydowanie poniżej średniego poziomu penetracji tych usług w Unii Europejskiej. Jednakże analizując ceny minimalne usług szerokopasmowych oferowanych przez polskich operatorów w porównaniu z cenami oferowanymi przez operatorów w pozostałych krajach Unii Europejskiej widać, iż dostęp ten należy do relatywnie tanich na tle innych krajów Unii. Oczywiście badanie tego typu nie odnosi się w pełni do takich aspektów jak na przykład jakość tychże usług, ale pokazuje miejsce Polski w rankingu cenowym.

Poniżej, celem krótkiego porównania pozycji Polski pod względem cen na tle krajów UE, zostały przedstawione minimalne ceny detaliczne dla krajów Unii Europejskiej za dostęp do Internetu szerokopasmowego. Poniższe zestawienia pokazują stan rynku pod koniec 2007 roku

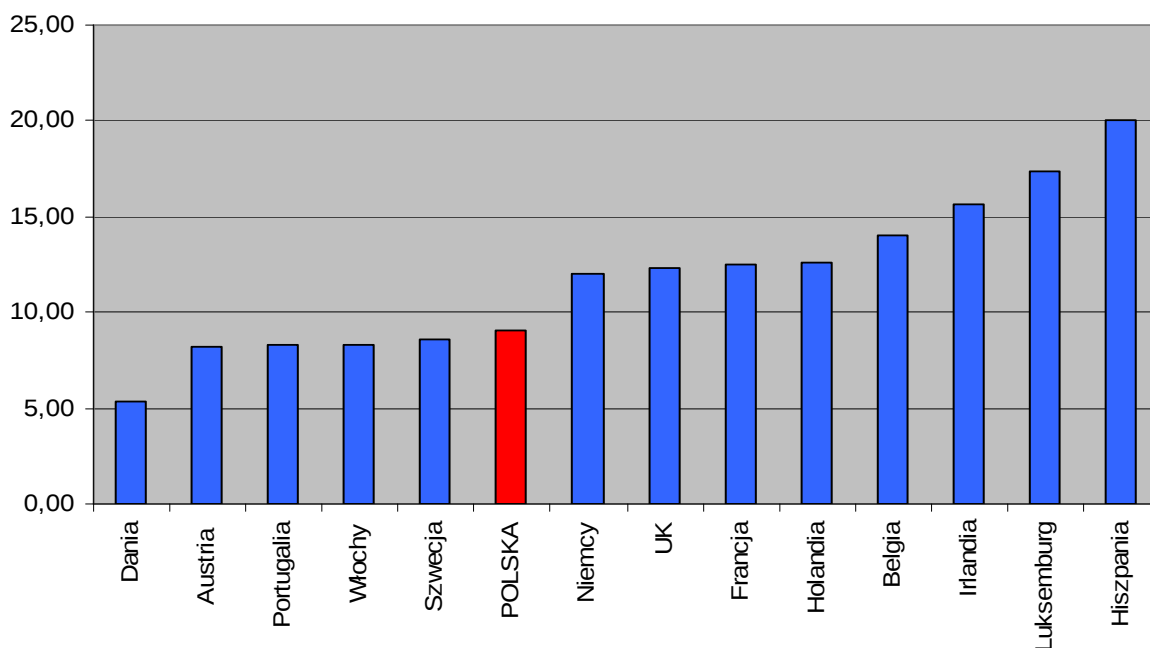
Wykres 2 Minimalne ceny dostępu szerokopasmowego w technologii DSL oferowane przez operatorów zasiedziały w krajach UE, ceny w euro (wg kursu 3,4959) z VAT, Listopad 2007

Źródło: Raport „Stan i perspektywy rozwoju rynku dostępu szerokopasmowego w Polsce” – zagadnienia regulacyjne” UKE

Powyższe dane wskazują, że ceny detaliczne dostępu szerokopasmowego w Polsce oferowane przez TP S.A. są jednymi z najniższych w Europie. Można zakładać, że niski poziom cen operatora zasiedziałego wymusił obniżenie cen po stronie operatorów alternatywnych, którzy jak wynika z powyższej analizy świadczą usługi poniżej cen proponowanych przez TP S.A.

Wykres 3 Ceny dostępu szerokopasmowego w technologii DSL oferowane przez operatorów telekomunikacyjnych w krajach UE, ceny w euro (wg kursu 3,4959) z VAT, Listopad 2007

Źródło: Raport „Stan i perspektywy rozwoju rynku dostępu szerokopasmowego w Polsce” – zagadnienia regulacyjne” UKE

Taki obraz rynku detalicznego w Polsce powinien przekładać się na bardzo szybki przyrost penetracji usługi DSL w naszym kraju. Dane dotyczące penetracji usługą DSL jednak tego nie potwierdzają, co może być spowodowane ciągłym przekonaniem Polaków o zbyt wysokich cenach dostępu szerokopasmowego lub wyborem innych dóbr konsumpcyjnych jako ważniejszych w dobie kryzysu gospodarczego.

Wnioski

Obraz Polskiego rynku dostępu szerokopasmowego zmienia się bardzo dynamicznie. Firmy świadczące te usługi starają dostosować się do coraz większych wymagań klientów. Wyraźnie to widać na przykładzie różnorodności ofert w zakresie wielkości przepływności, okresu trwania umowy czy wartości dodanej takiej jak oprogramowanie software lub promocyjne ceny na sprzęt komputerowy.

Operatorzy coraz bardziej starają się wyjść naprzeciw oczekiwaniom klientów. Dlatego też na rynku znajdziemy oferty od 128 kbit/s (Vectra S.A. i Multimedia Polska S.A.) do 20 Mbit/s (UPC Sp. z o.o.) dla bardziej wymagających użytkowników pragnących skorzystać z wielu dodatkowych usług, takich jak telewizja IP, możliwość szybkiego ściągania czy wymiany plików multimedialnych.

Kolejnym ze sposobów, w jaki niektórzy operatorzy próbują przyciągnąć do siebie klientów, jest oferowanie im nie tylko upustów cenowych, ale również programów komputerowych, systemów operacyjnych czy programów antywirusowych po obniżonych cenach lub bezpłatnie, jako dodatkowych korzyści związanych z zakupem usługi dostępu do Internetu.

Analizując powyższe informacje i dane można zauważyć, że najbardziej konkurencyjną ofertę na początku kwietnia 2009 na bazie własnej infrastruktury przygotowały dla klientów Netia

S.A. oraz Multimedia Polska S.A. i Dialog S.A. Firmy te świadczą swoje usługi nawet do 46% taniej niż Telekomunikacja Polska S.A. Pamiętać jednak należy, że nadal z usług dostępu do Internetu za pośrednictwem telewizji kablowych korzystają głównie mieszkańcy większych miast. Brak powszechnego dostępu do sieci Internet na mniej zurbanizowanych obszarach jest wciąż poważnym problemem występującym na polskim rynku dostępu do Internetu

Powszechne stają się usługi double i triple play, które przestają być już tylko domeną operatorów telewizji kablowych i stają się powszechne wśród operatorów telefonii stacjonarnej świadczących te usługi we własnej sieci i dzięki umowom ramowym podpisywanym z operatorem zasiedziałym. W ten sposób firmy znacznie zwiększają swoje średnie przychody na jednego klienta (ARPU) i obniżają wskaźnik churn a także zwiększają prawdopodobieństwo, że klient ten zostanie na dłuższy okres abonentem tych operatorów. Klient za to zyskuje upusty cenowe, jest obsługiwany przez jednego operatora, co znacznie ułatwia mu również załatwianie spraw z obsługą techniczną czy ewentualnymi reklamacjami, a także płaci znacznie mniej niż gdyby każdą z tych usług miał świadczoną u innego operatora.

Wyraźnie zaznacza się różnica między cenami operatorów alternatywnych na własnej infrastrukturze a proponowanymi na bazie oferty ramowej BSA/LLU. Analizując promocje operatorów alternatywnych opartych o umowę z Telekomunikacją Polską S.A. największe upusty ma GTS Energis Sp. z o.o., której wszystkie oferty są tańsze od oferty operatora zasiedziałego. Decydując się na Internet operatorów GTS Energis możemy liczyć na cenę od 9 do 25% niższą niż oferta Telekomunikacji Polskiej S.A..

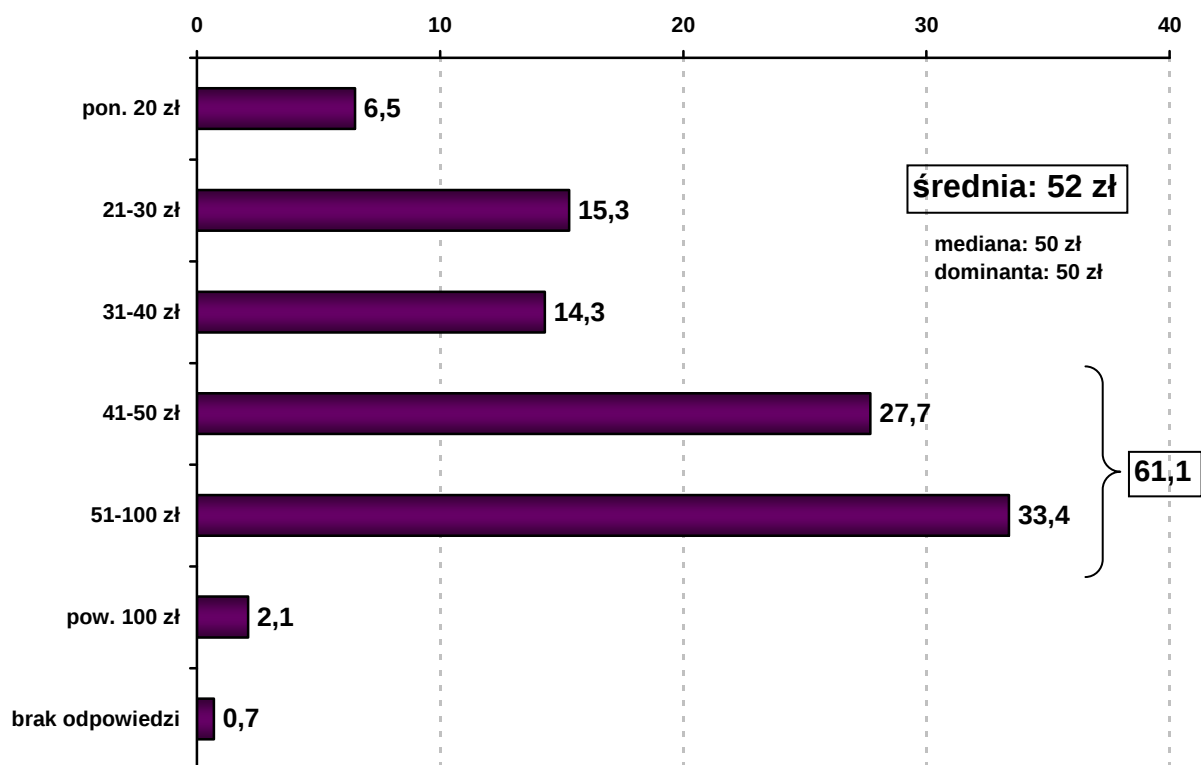
Mimo iż usługi dostępu do Internetu na podstawie umów BSA/LLU są konkurencyjne w stosunku do oferty Telekomunikacji Polskiej S.A. należy pamiętać, że od klientów nie korzystających z usług głosowych TP S.A. operator zasiedziały pobiera opłatę miesięczną za utrzymanie łącza w wysokości 36,60 zł z VAT, co w końcowym rozrachunku może okazać się mniej opłacalne od oferty operatora zasiedziałego.

Poddając analizie ceny na polskim rynku usług dostępu do Internetu na tle innych krajów europejskich można wnioskować, że ceny Internetu w Polsce sprzyjają rozwojowi tych usług. Ponieważ często pojawia się stwierdzenie, że dostęp do Internetu jest w Polsce ciągle za drogi, należy zastanowić się, czy to jest rzeczywistą przyczyną niskiego stopnia nasycenia tymi usługami czy raczej stoją za tym problemy technologiczne – niska penetracja sieci stacjonarnych w Polsce, ekonomiczne – niewystarczające inwestycje w stosunku do potrzeb użytkowników i socjologiczne czyli nadal wysoki odsetek osób, które nie widzą potrzeby korzystania z tego rodzaju usług.

Na podstawie badania przeprowadzonego przez GUS w 2007 r. 40% respondentów podało brak potrzeby korzystania z Internetu jako główną przyczynę nieposiadania szerokopasmowego dostępu do Internetu.

Drugą co do ważności przyczyną braku dostępu do Internetu jest według respondentów wysoka cena tych usług. Poniżej zostały przedstawione wyniki badań przeprowadzonych na koniec 2008 roku przez firmę Indicator odnośnie maksymalnej ceny dostępu do Internetu. Średnia kwota jaką podali respondenci to 52 zł. Oscyluje ona w granicach średniej ceny za dostęp o przepływnościach 512 kbit/s oraz 1 Mbit/s.

Wykres 4 Maksymalna całkowita miesięczna opłata za dostęp do Internetu do zaakceptowania przez respondenta. (w %, N=946)

Źródło: „Rynek telekomunikacyjny w Polsce w 2008 roku Klienci indywidualni” Indicator Centrum Badań Marketingowych

Nie da się także pominąć faktu, że na koniec roku 2007 penetracja łączy stacjonarnych w Polsce była na poziomie 26,9%, co oznacza znacznie mniejsze możliwości dotarcia do wszystkich abonentów, którzy chcieliby skorzystać z dostępu do szerokopasmowego Internetu.

Przedstawione w analizie oferty dotyczyły operatorów, którzy świadczą swoje usługi na terenie całego kraju lub w większych aglomeracjach. Tak jak nadmieniono we wstępie na polskim rynku funkcjonuje także wielu lokalnych ISP, którzy mogą zaoferować użytkownikom końcowym konkurencyjne ceny w stosunku do Telekomunikacji Polskiej S.A.. Udostępnione przez Prezesa UKE na stronie internetowej Urzędu wstępne mapy popytu na usługi dostępu do szerokopasmowego Internetu powinny znacznie ułatwić abonentom dotarcie do takich właśnie ISP działających w ich okolicy. Stworzenie przez Urząd Komunikacji Elektronicznej map ma służyć realizacji kilku celów. Jednym z nich jest zidentyfikowanie miejsc, gdzie istnieje zapotrzebowanie na te usługi i gdzie z różnych przyczyn są one niedostępne dla użytkowników. Mapy posłużą także samym operatorom telekomunikacyjnym, w szczególności operatorom niewielkim, lokalnym do rozpoznania poziomu popytu na usługi telefonii stacjonarnej oraz dostępu do Internetu.

Podsumowując analizę można zauważyć dużą różnorodność wśród ofert, a dostawcy usług robią wszystko by sprostać różnorodnym wymaganiom klientów. Oferty double i triple play stają się standardowymi ofertami promocyjnymi, ponieważ w całkowitym rozrachunku są one tańsze od wykupywania pojedynczych ofert na usługi telekomunikacyjne. Abonent uzyskuje korzyści finansowe a operator klienta na dłuższy czas i z reguły z wyższym ARPU, co powinno w efekcie spowodować dalszy rozwój infrastrukturalny i wzrost stopnia penetracji tych usług w Polsce.